

URZĄD
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 2000-06-30

RKT-501-s-01/00/HS

Decyzja Nr RKT 24/2000

Na podstawie art. 105 § 2 K.p.a. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12.06.2000 r. „BOZ-2” S.K. Centrum Ceramiki – T. Palmowski i S-ka Kraków ul. Klimeckiego 14 o wycofanie żądania wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie nakazania zaniechania stosowania praktyk monopolistycznych polegających na:

I/ zawarciu porozumienia pomiędzy Pracowniczą Spółką Akcyjną „Walcownia” z siedzibą w Czechowicach ul. Hutnicza 9 i dwoma przedsiębiorcami: 1/ "Metal-Best" Import-Eksport Dariusz N. Białystok, 2/ Firma P.U.H. Ś. Zygmunt Częstochowa, polegającego na podziale rynku odbiorców kształtowników mosiężnych o nr SWW 0561-33 produkowanych ze stopu MA-56 według kryteriów podmiotowych, poprzez sprzedaż towaru wybranym przedsiębiorcom, co mogłoby stanowić naruszenie art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz.547),

II/ zawarciu porozumienia pomiędzy Pracowniczą Spółką Akcyjną „Walcownia” S.A. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach ul. Hutnicza 9 i Walcownią Metali „Dziedzice” S.A. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach ul. Hutnicza 13 polegającego na ustaleniu i ograniczeniu wielkości produkcji i sprzedaży kształtowników mosiężnych o nr SWW 0561-33 produkowanych ze stopu MA-56, poprzez sprzedaż towaru wybranym przedsiębiorcom, co mogłoby stanowić naruszenie art. 4 pkt 3 powołanej powyżej ustawy o przeciwdziałaniu (...)

umarza się postępowanie administracyjne.

Uzasadnienie.

Do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach wpłynęło żądanie firmy „Boz 2” s.k. Centrum Ceramiki T. Palmowski i spółka z siedzibą w Krakowie ul. Klimeckiego 14 (dalej zwane „Boz 2”) przeprowadzenia postępowania kontrolnego w Pracowniczej Spółce Akcyjnej „Walcownia” ul. Hutnicza 9 w Czechowicach Dziedzicach (zwanej dalej PSA) oraz w Walcowni Metali „Dziedzice” S.A. (zwanej dalej Walcownia), odmawiających Boz-2 sprzedaży kształtowników mosiężnych przy braku możliwości alternatywnego zaopatrzenia się w ten towar.

Żądanie przeprowadzenia postępowania kontrolnego uzasadniono tym, że „Boz 2” kupowało w PSA towary handlowe (profile metalowe) od kilku lat. PSA odmówiła firmie „Boz 2” sprzedaży towarów nie podając uzasadnionej przyczyny. Towar produkowany jest w Walcowni Metali „Dziedzice” S.A., która również odmawiała firmie „Boz 2” sprzedaży, tłumacząc, że całość produkcji odsprzedawana jest PSA. Zdaniem „Boz 2” PSA zajmuje na rynku pozycję dominującą, jeżeli nie monopolistyczną, sprzedawca kształtowników PSA ograniczyła rynek swoich odbiorców zawierając porozumienia jedynie z wybranymi przedsiębiorcami, towary te dostarczane są dwóm odbiorcom mającym siedziby w Częstochowie i w Białymstoku, skutkiem czego Boz 2 nie ma możliwości alternatywnego zaopatrzenia się w kształtowniki, nie można gdzie indziej nabyć profili metalowych. Boz 2 żądał przeprowadzenia postępowania kontrolnego w zakresie czy odmowa sprzedaży

mogłaby stanowi naruszenie art. 4 i art. 5 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. Nr 52 poz.547) - dalej zwanej ustawą antymonopolową. Do żądania przeprowadzenia postępowania kontrolnego załączono wydruk pt. „lista księgowych wszystkich za 1997 i 1998 rok” oraz informację PSA z dnia 23.04.99 r. , iż do końca 1999 roku nie ma możliwości zrealizowania zamówienia Boz 2 na kształtowniki, albowiem cała planowana produkcja została rozdysponowana do stałych odbiorców, którzy sukcesywnie kupowali znaczne ilości tego asortymentu.

Delegatura na podstawie art. 19 a ustawy antymonopolowej przeprowadziła postępowanie kontrolne w zakresie określonym w żądaniu. W celu zbadania sprawy przeprowadzono także ogólnopolskie badanie rynku w celu ustalenia wielkości produkcji, zdolności produkcyjnej i stopnia wykorzystania zdolności produkcyjnej, określenia rynku podażowego i popytowego, wielkości sprzedaży, ustalenia zasad sprzedaży kształtowników mosiężnych.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego ustalił co następuje.

Pracownicza Spółka Akcyjna „Walcownia” sprzedaje kształtowniki mosiężne na podstawie wcześniej złożonych zamówień, a odbiorcy w sposób sukcesywny zapewniają nabycie kształtowników w ilości ok. (...) ton miesięcznie to jest w zakresie pełnej zdolności produkcyjnej Walcowni Metali „Dziedzice” S.A.

Zdaniem PSA sprzedaż kształtowników możliwa jest w ilości ok. (...) ton miesięcznie odbiorcom zapewniającym odbiór i zapewniającym na tle dotychczasowych doświadczeń handlowych terminową zapłatę za zakupiony towar. PSA wskazała, iż kształtowniki produkuje poza Walcownią Metali „Dziedzice” S.A. - „Hutmen” S.A. we Wrocławiu oraz Huta „Będzin”. Substytuty kształtowników mosiężnych są wyprodukowane na bazie tworzyw sztucznych.

PSA wyjaśniła, iż nie zrealizowano zamówień tym odbiorcom, którzy kupowali kształtowniki sporadycznie, a zamówienia stałych odbiorców pokrywają pełną zdolność produkcyjną producenta, a w sytuacji, gdy odmawiano realizacji zamówienia, wskazywano możliwość nabycia tego towaru u innych producentów.

PSA odmówiła w 1999 r. sprzedaży kształtowników trzem przedsiębiorcom, co zdaniem sprzedawcy spowodowane było sporadycznością odbioru jak również problemami z płatnościami.

Porozumienie pomiędzy Walcownią Metali „Dziedzice S.A. a Pracowniczą Spółką Akcyjną „Walcownia” zawarte w dniu 01.10.1996 r. na czas nieokreślony zgodnie z zapisem § 1 - dotyczy dostaw produkowanych przez Walcownię Metali „Dziedzice” S.A. wyrobów, a sprzedawanych przez Pracowniczą Spółkę Akcyjną „Walcownia”. Zgodnie z zapisem § 2 – szczegółowe warunki wykonania dostaw i ich realizacji określają sporządzone na podstawie zamówień PSA odrębne umowy dostawy. Tak więc PSA sporządza zamówienia na wykonanie dostaw, reguluje należności w terminie 30 dni od daty wykonania umowy i korzysta z (...) % upustu wg cennika obowiązującego w Walcowni Metali „Dziedzice” S.A. Drugie porozumienie zawarte w dniu 23.03.99 r. pomiędzy producentem a sprzedawcą stanowi, że w celu zapewnienia płynnej sprzedaży miesięcznej kształtowników producent realizuje zamówienia w przedmiocie kształtowników mosiężnych wyłącznie na rzecz jednego sprzedawcy PSA, który zakupi co najmniej (...) ton na m-c. W przypadku zwiększenia zapotrzebowania PSA zobowiązuje się do zwiększenia zamówień. Porozumienie obowiązywało w okresie od 01.04.99 do 31.12.99.

PSA nie jest producentem kształtowników lecz stosownie do uzgodnień z WM „Dziedzice” dystrybutorem towarów z metali nieżelaznych. Zdaniem PSA poprzedni odbiorcy kształtowników nie gwarantowali należytej wysokości odbioru kształtowników. Boz 2 zalegał z płatnościami na rzecz PSA. PSA poinformowała organ antymonopolowy, że odbiorcą w/w kształtowników w okresie do listopada 1998 r. była także firma Boz 2, jednak od grudnia 1998 do kwietnia 1999 firma ta nie składała, a wręcz odmawiała zakupu przedmiotowych

kształtowników, co jak określił sprzedawca, zmusiło PSA do wynegocjowania z pozostałymi partnerami handlowymi zwiększenia przez nich zamówienia.

Na wezwanie Delegatury „Boz 2”, które zajmuje się sprzedażą wykończeniowych artykułów budowlanych, określił, iż nigdy nie zalegano z płatnościami w stosunku do PSA. Delegatura analizując „listę księgowania wszystkich” stwierdziła, iż dwukrotnie firma „Boz 2” zalegała z płatnościami na rzecz PSA. Następnie „Boz 2” wyjaśnił, iż faktycznie dwukrotnie byli w zwłoce w zapłacie faktur na rzecz PSA. Wysokość naliczonych odsetek zwłoki wynosiła (...) zł. a zdaniem Boz 2, nawet kilkudniowa zwłoka w zapłacie faktury opiewającej na kilkadziesiąt tysięcy złotych, może spowodować powstanie odsetek o tej wartości. Zdaniem Boz 2 mając na uwadze wysokość obrotów handlowych, fakt zwłoki w zapłacie nie może stanowić podstawy do odmowy sprzedaży towaru.

W badaniu rynku kształtowników mosiężnych ustalono wielkość produkcji kształtowników mosiężnych w roku 1997, 1998 i planowanej na 1999 r. w celu określenia udziału w rynku i ustalono, że w 1999 r. żaden z producentów nie posiada pozycji dominującej na rynku producentów kształtowników mosiężnych. Ustalono także wielkość sprzedaży kształtowników mosiężnych w roku 1997, 1998 i planowanej na 1999 r. w celu określenia udziału w rynku podaźowym oraz roczną zdolność produkcyjną i stopień wykorzystania zdolności produkcyjnej. Ustalono, że sprzedawca PSA jako jedyny zajmujący się dystrybucją wyrobów z metali nieżelaznych wyprodukowanych przez WM „Dziedzice” mógł zwiększyć u producenta zamówienie na kształtowniki i nie odmawiać sprzedaży „Boz 2”. WM „Dziedzice” wskazała, iż nie wykorzystywała w 1999 r. (...) % zdolności produkcyjnej kształtowników.

Porównano także sprzedaż kształtowników mosiężnych realizowaną przez WM „Dziedzice” S.A. ze sprzedażą realizowaną przez PSA. Ustalono, iż WM „Dziedzice” dokonywała także bezpośredniej sprzedaży tego towaru bez udziału powołanej w tym celu PSA.

W badaniu rynku zgromadzono także informacje o głównych odbiorcach kształtowników mosiężnych wskazanych przez producentów. Walcownia Metali „Dziedzice” Czechowice wyjaśniła, iż kształtowniki mosiężne sprzedaje wyłącznie na zamówienie PSA, która składa zamówienie miesięczne z odpowiednim wyprzedzeniem.

Delegatura ustaliła, iż WM „Dziedzice” sprzedawała kształtowniki: w 1997 r. (...) odbiorcom w tym PSA (...) %, w 1998 r. (...) odbiorcom w tym PSA (...) %, w 1999 r. (za 9 m-cy) (...) odbiorcom w tym PSA (...) %, a ponadto bezpośrednio u producenta kształtowniki mosiężne kupowała także firma Metal-Best z Białegostoku. Producent podkreśla, iż popyt na kształtowniki mosiężne jest sezonowy, a najniższy w I kwartale roku. PSA zapewnia producentowi wykorzystanie pełnej zdolności produkcyjnej niezależnie od zmian popytu, zabezpiecza utrzymanie płynnej sprzedaży i regularny wpływ środków finansowych. Producent wyjaśniał, iż nie każdy przedsiębiorca może złożyć zamówienie podlegające realizacji, albowiem obecnie realizuje zamówienia PSA. Walcownia odmówiła sprzedaży kształtowników trzem firmom, co było wyłącznie podyktowane zawartym porozumieniem z PSA i przepisem art. 550 K.c., przy odmowie wskazywani byli inni producenci lub dostawcy. Producent kształtowników WM wyjaśnił organowi antymonopolowemu, iż do ewidencji zamówień nie wpłynęło bezpośrednio zamówienie złożone przez firmę Boz 2, tak więc nie mogli odmówić sprzedaży przedmiotowych kształtowników firmie Boz 2, skoro nie zostało ono złożone. W ramach porozumienia zawartego pomiędzy firmami Boz 2 i PPU BAB zamówienia u producenta składał PPU BAB, natomiast płatnikiem i odbiorcą był Boz 2.

Zdaniem producentów kształtowników mosiężnych, towar ten jest produktem specjalistycznym, a jego substytutami są kształtowniki z aluminium, produkowane przez 2 producentów, a także kształtowniki z tworzyw sztucznych.

Organ antymonopolowy informował Wnioskodawcę, iż naruszenie art. 4 ustawy antymonopolowej ma miejsce wówczas, gdy celem i skutkiem zakazanego porozumienia jest

ograniczenie konkurencji, tak więc nie chodzi tu o jakiegokolwiek porozumienia zawierane pomiędzy uczestnikami rynku, lecz takie które stanowią naruszenie ustawy antymonopolowej. Artykuł 2 pkt 3 ustawy antymonopolowej stanowi, iż przez porozumienie monopolistyczne należy rozumieć sprzeczne z ustawą podjęte w jakiegokolwiek formie uzgodnienie dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związków. Przepis ten reguluje kwestie związane nie tyle z treścią zakazanych porozumień ile z ich formą przejawiania się na rynku to jest porozumieniem ukierunkowanym na ograniczenie konkurencji. Zgodnie z zapisem art. 4 ust. 2 ustawy – praktykami monopolistycznymi są porozumienia polegające na podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych, a także stosownie do zapisu ust. 3 - ustaleniu lub ograniczeniu wielkości produkcji, sprzedaży lub skupu towarów. Istotnym jest, że przy orzekaniu o stosowaniu praktyk monopolistycznych określonych w art. 4 ustawy antymonopolowej nie jest koniecznym wykazanie pozycji dominującej przedsiębiorcy.

Firma Boz-2 zażądała wszczęcia postępowania administracyjnego i Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach zgodnie z art. 61 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547) zawiadomił, że na wniosek „Boz 2” zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie nakazania zaniechania stosowania praktyk monopolistycznych polegających na:

I/ zawarciu porozumienia pomiędzy Pracowniczą Spółką Akcyjną „Walcownia” z siedzibą w Czechowicach ul. Hutnicza 9 i dwoma przedsiębiorcami: 1/ "Metal-Best" Import-Eksport Dariusz N. Białystok, 2/ Firma P.U.H. Ś. Zygmunt Częstochowa, polegającego na podziale rynku odbiorców kształtowników mosiężnych o nr SWW 0561-33 produkowanych ze stopu MA-56 według kryteriów podmiotowych, poprzez sprzedaż towaru wybranym przedsiębiorcom, co może stanowić naruszenie art. 4 pkt 2 powołanej powyżej ustawy o przeciwdziałaniu (...)

II/ zawarciu porozumienia pomiędzy Pracowniczą Spółką Akcyjną „Walcownia” S.A. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach ul. Hutnicza 9 i Walcownią Metali „Dziedzice” S.A. z siedzibą w Czechowicach-Dziedzicach ul. Hutnicza 13 polegającego na ustaleniu i ograniczeniu wielkości produkcji i sprzedaży kształtowników mosiężnych o nr SWW 0561-33 produkowanych ze stopu MA-56, poprzez sprzedaż towaru wybranym przedsiębiorcom, co może stanowić naruszenie art. 4 pkt 3 powołanej powyżej ustawy o przeciwdziałaniu (...)

Po przesłaniu stronom postępowania zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego organ antymonopolowy został powiadomiony o śmierci Pana Zygmunta S. właściciela firmy P.U.H. z Częstochowy.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach powiadomił strony o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w niniejszym postępowaniu i możliwości składania wniosków.

Po zapoznaniu się z materiałem dowodowym zgromadzonym w przedmiotowej sprawie w związku z zawarciem porozumienia handlowego pomiędzy Firmą „BOZ-2”, a Pracowniczą Spółką Akcyjną „Walcownia” – Wnioskodawca wycofał wniosek w sprawie i wniósł do organu antymonopolowego o umorzenie postępowania administracyjnego.

Organ antymonopolowy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 105 § 2 K.p.a. organ administracji państwowej może umorzyć postępowanie administracyjne, jeżeli wystąpi o to strona, na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym. Strony postępowania to jest Pracownicza Spółka Akcyjna „Walcownia” i Walcownia Metali

„Dziedzice” oraz „Metal-Best” z Białegostoku nie sprzeciwiły się i wniosły o umorzenie postępowania.

Mając powyższe na uwadze oraz ze względu na brak naruszenia interesu publicznoprawnego umorzenie niniejszego postępowania na wniosek Firmy „BOZ-2” jest uzasadnione i nie jest sprzeczne z interesem społecznym.

W związku z tym należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral